

RECENZE A ANOTACE

SEDLÁČEK, S. *Soudní kontrola veřejné správy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 125 s., ISBN 9788021057463

Soudní kontrola veřejné správy hraje významnou roli v systému záruk zákonosti. Osobně mám však dojem, že patří v rámci studia na právnických fakultách k tématům poněkud opomíjeným. Učebnice ústavního práva a civilního procesu zpravidla tuto tematiku zmiňují, ovšem s legitimním očekáváním, že většího prostoru se jí dostane jinde. Následně se pak ovšem práce věnované správnímu právu procesnímu soustředí zejména na řízení před správními orgány a správní soudnictví je opět jen na vedlejší koleji. Proto hodnotím velmi kladně autorův počin vydat samostatnou učebnici věnovanou soudní kontrole veřejné správy.

Ze struktury práce je zřejmý autorův záměr představit téma v širších souvislostech jak historických, tak ústavněprávních a mezinárodněprávních. Po kratičké úvodní kapitole vysvětlující základní pojmy následuje kapitola věnovaná právě historii správního a též ústavního soudnictví na českém území. Autor si všímá nejen historické právní úpravy, ale i dobových souvislostí, které měly vliv na její formování. Zároveň tento přehled naznačuje, kde je původ některých institutů, které se vyskytují i v dnešní právní úpravě.

Těžiště celé práce je ve třetí kapitole nazvané Správní soudnictví v platné právní úpravě. Autor zde přebírá systematiku soudního řádu správního a postupně vysvětluje otázky organizace správních soudů, obecná pravidla řízení a následně pak jednotlivé druhy žalob projednávané ve správním soudnictví. Nejvíce místa je logicky věnováno žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Velmi oceňuji autorovu koncepci práce, kdy příslušné instituty vysvětluje na relevantní judikatuře správních soudů, z níž v textu učebnice přímo cituje. Čtenář tak získá přehledné vysvětlení problematiky jdoucí nad rámec pouhého „přežvýkání zákona a důvodové zprávy“, které se bohužel stále vyskytuje i v dílech komentářového typu.

Čtvrtá kapitola se věnuje opravným prostředkům, tedy kasační stížnosti a obnově řízení. Opět je vše vysvětleno na judikatuře. Drobnou výhradu mám pouze ke zpracování problematiky nepřijatelnosti kasační stížnosti¹⁾. Domnívám se, že by (zejména je-li práce koncipována jako učebnice) bylo vhodné, kdyby autor rozebral i historicky první odmítavé usnesení²⁾, v němž se Nejvyšší správní soud

---

¹⁾ Strana 76 recenzované práce.

²⁾ Jde o usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 9/2006 Sb. NSS, dostupné též na www.nssoud.cz.

vyjádřil, ve kterých případech je, dle jeho názoru, dán přesah nad rámec vlastních zájmů stěžovatele.

Kratičká pátá kapitola se věnuje kárným řízením. Autor po představení právní úpravy krátce polemizuje s koncepcí kárného soudnictví jako jednostupňového.

Řízením podle části V. OSŘ se věnuje kapitola šestá. Autor vysvětluje kritéria, podle nichž se určuje, zda věc přísluší správním soudům nebo civilním soudům, a následně rozebírá průběh řízení. Opět je do výkladu významně zapojena judikatura.

Sedmá kapitola je vyhrazena kompetenčním konfliktům. Autor vysvětluje, jak jsou kompetenční spory rozděleny mezi Nejvyšší správní soud, tzv. konfliktní senát (tj. zvláštní senát vzniklý podle zákona č. 131/2001 Sb.) a Ústavní soud.

Osmá a devátá kapitola se zabývají ústavním soudnictvím a vzájemným vztahem ústavního a správního soudnictví.

Významnější výhrady lze mít jen ke kapitole desáté věnované Evropskému soudu pro lidská práva (dále též jen „ESLP“). Drobnějším nedostatkem je, že autor v popisu fungování ESLP opomněl zmínit změny spojené s protokolem č. 14³⁾, který vstoupil v platnost v roce 2010 (tj. zejména nové druhy rozhodovacích těles). Za větší problém ovšem pokládám skutečnost, že se autor nezmínil o tom, že čl. 6 Úmluvy o ochraně základních práv a svobod⁴⁾ (tj. právo na spravedlivý proces) dopadá pouze na občanskoprávní závazky a trestní obvinění. V onom „prostoru mezi“ skončí řada věcí projednávaných ve správním soudnictví (typicky např. věci daňové), jimž se tak nemůže dostat přezkumu.⁵⁾ Jiné naopak přezkoumány být mohou.

Tuto problematiku zpracoval v češtině a s ohledem na české reálie například Jan Kratochvíl⁶⁾. Domnívám se, že, pokud už byla do práce kapitola věnovaná ESLP zařazována, bylo třeba pojednat o tom, na které věci správního soudnictví ochrana čl. 6 Úmluvy dopadá a na které nikoliv.

Na rozdíl od zbytku celé práce, kdy byla judikatura používána přímo jako součást výkladu a konkrétní příklady byly voleny velmi vhodně, důvod zařazení tří

---

³⁾ V ČR vyhlášen pod č. 48/2010 Sb. m. s.

⁴⁾ V ČR vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., dále též jen „Úmluva“.

⁵⁾ Přesněji řečeno může být tato věc přezkoumána pouze z pohledu ostatních článků Úmluvy, které na ni dopadají, nikoliv však z pohledu práva na spravedlivý proces, jehož porušení je před ESLP nejčastěji namítáno.

⁶⁾ KRATOCHVÍL, J. *Sociální práva v Evropské úmluvě na ochranu lidských práv a Mezinárodním paktu o občanských a politických právech*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Ediční středisko, 2010, s. 178 a násl.

příkladů z judikatury ESLP⁷⁾ není zřejmý. Jsou patrně míněny pouze jako ukázka, jakou agendu ESLP vyřizuje. Kratochvílova práce ukazuje, že k problematice českého správního soudnictví existuje řada vhodnějších příkladů, jež lze zakomponovat přímo do výkladu.

Poslední výtka pak směřuje k nedbale provedené korektuře. V práci se vyskytují překlepy⁸⁾, někdy chybí interpunkce⁹⁾ a na některých místech je chybně za slovem „viz“ psána tečka¹⁰⁾. V přehledu literatury je uvedeno na posledním místě dílo „Wagnerová, E.; Dostál, M.; Langášek, T.; Pospíšil, I.: Občanský soudní řád, Soudní řád správní a předpisy související, LINDE Praha 2006“, nicméně z poznámek pod čarou č. 39 a 40 na stranách 102 a 103 je zřejmé, že jde o dílo „Wagnerová, E.; Dostál, M.; Langášek, T.; Pospíšil, I.: *Zákon o ústavním soudu s komentářem*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, 636 s., ISBN 978-80-7357305-8.“ Tyto chyby působí při čtení rušivě a zbytečně tak kazí dobrý dojem z jinak velmi kvalitní práce.

I přes uvedené výhrady je publikace jako celek vhodná nejen pro studenty a akademiky, ale díky podrobnému zpracování judikatury poslouží dobře i právní praxi.

Jaroslav Benák*

---

⁷⁾ Konkrétně jde o věci Sarigiannis proti Itálii, Andrle proti ČR a Rahinni proti Řecku. Ve dvou věcech se řeší problematika práva nebýt mučen, prostřední případ pak řeší právo nebýt diskriminován.

⁸⁾ Například poslední věta na s. 106 recenzované práce.

⁹⁾ Například první věta druhého odstavce na s. 108 recenzované práce.

¹⁰⁾ Například strany 58, 62 nebo 78 recenzované práce.

* *Mgr. Jaroslav Benák je interní doktorand katedry ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity a odborný pracovník Centra pro výzkum neziskového sektoru v Brně.*